

Hosta-Iris-Hemerocallis-Gruppen

HIH-Bladet

Hösten 2014

Trädgården är nattad för i år	3
Istället för pelargoner krukodlar jag hostor.....	4
Tips! - 5 vasformade hostor	4
Iris – till nytta	7
Hostakollektioner – Lemon Limeserien	8
Nästan bara gult i början - de första hybridisörerna i väst.....	10
Blå hostor.....	12
HVX	12
Projekt: Provodling 'Golden Tiara'	14
Med glorian på sned	14
Liten japansk ordlista	16
Förgrening (Branching) – hos dagliljor	17
Positiva minnen från en ny medlem.....	18
Dagliljor – 5 mindre (small & mini)	18
Iris versicolor - en tuff iris för våta lägen	20
Sommarträff på Tjörn.....	21
Styrelse och funktionärer 2014/15.....	23

E-postadress

Ny eller ändrad e-postadress skickar du till:
info@hih-gruppen.se

Istället för pelargoner krukodlar jag hostor....

Av: Birgitta H. Olsson

Många krukor ger trädgården en ombonad känsla, så krukodling tycker jag om. Om krukorna inte är stora är de lätta att flytta på, lyfta fram när växten är fin, ställa undan när den gjort sitt och roliga att kombinera med.

Kanske har jag blivit både bekvämare och latare med åren för jag uppskattar mer och mer växter som kan stå kvar ute i sina krukor året om. Slippa ifrån arbetet med att ta in för vinterförvaring eller att ha uppvärmt rum eller belysning.

Många hostor uppfyller dessa mina krav så pelargonerna har fått lämna ifrån sig favoritskapet. Hostorna har fina blad hela säsongen om man är uppmärksam på att en del inte vill ha sol alls och att andra klarar full sol hela dagen. I kruka slipper de ifrån snigelangrepp och stjälkar och blommor kommer lite närmare ögat och är lättare att beundra.

Riktigt små och medelstora hostor får tillbringa vintern i kallbänk för att få skydd mot väta medan de större som står i stora krukor får så kvar på sin plats hela vintern.

De små hostorna planterar jag om på våren när frosten är över. Om de större behöver delas sågar jag bort hälften och fyller på med ny välgödslad jord med lite extra långtidsverkande gödsel i krukorna. Det är arbetskrävande, tungt och krångligt att ta upp hela plantan så därför använder jag mig av en gammal grensåg när jag delar hostan tidigt på våren innan tillväxten kommit igång.

I krukor blir hostorna inte lika stora som på friland men ändå väldigt fina och odlingsvärda, tycker jag. Här hos mig får de lite höns gödsel några gånger under säsongen och ibland lite flytande näring. Under alla år som jag odlat hostor i krukor har bara några plantor dött. Det var minihostor som jag var för tidig med att plantera om. Strax efter omplanteringen kom en ordenlig köldknäpp och det klarade de inte.

Här är några av mina hostafavoriter:

Tips! - 5 vasformade hostor

Krossa Regal

Regal Splendor

Tom Schmid

H. montana 'Aureomarginata'

Gold Regal

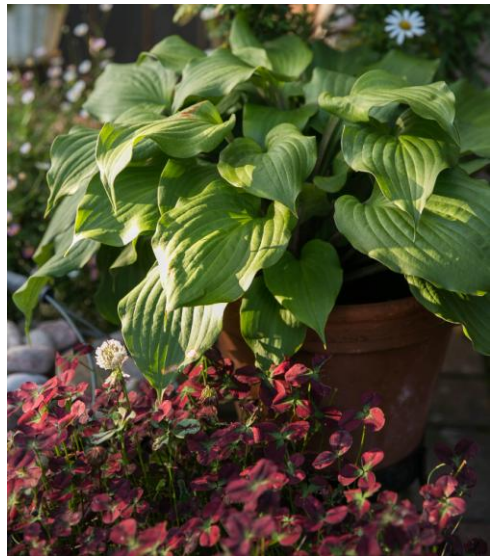

'Coconut Custard' S-M, R Solberg

Är en hybrid mellan 'Blue Cadet' och 'One Man's Treasure' och introducerades 2007. På våren är bladen gula för att senare på sommaren bli nästan limegröna. Här klarar den bara lite tidig morgonsol. Bladen blir lätt brända och fula. Under de tre år jag haft den har jag delat den en gång. Enligt Fransen skall den bli ca 20-25 cm hög men i kruka har den knappt blivit 15 cm. Vacker att kombinera med andra växter. De senaste två åren har den haft sällskap av en mörkbladig nässla med limegrön kant, som jag inte vet namnet på.

'Phantom' M, Solberg/Wilkins 1995

Har enfärgat gröna, nästan lite olivgröna blad med vågig kant och mörkare rödprickiga stjälkar. I fem år har jag haft den i kruka och under den tiden har jag delat plantan en gång. Den här varma och soliga sommaren har den stått i full sol hela dagen och bladen har förlorat sin fina grå hinna och blivit grönare. Den och klöverna har kompletterat varandra fint.

'Elvis Lives' M-L, T. Avent 1995

En hybrid mellan 'Peter Pan' x 'Green Fountain' som har långsmala, blågröna blad med vågig kant. Den är en av de hostor som jag vart eller vartannat år sågar itu tidigt på våren. Alltid lika fin från tidig vår till sen höst, då bladen blir lysande gula. (Se bild på bladets baksida)

som förra årets. Gissar att den inte är särskilt förtjust i full sol om temperaturen går upp mot 30° under en längre tid. Bladen sitter kvar långt in i november och får fin höstfärg.

I våras skickade vi efter hostor från Fransen så jag har fått nya favoriter men de står fortfarande kvar i sina små krukor i bänken. Där få de stå till nästa vår men då skall jag byta ut 'Blue Cadet' mot 'Queen of Seas' eller 'Blueberry Muffin'.

Iris – till nytta

Av: A-C Carlson

Vi har tidigare fått läsa om att både hosta och daglilja är ätliga och används i asiatisk matlagning. Men med irisen få man däremot vara försiktig då den som färsk är giftig. Symtomen är kräkningar diarré och magsmärtor.

Jordstammen hos både vissa av de skäggiga och de skägglösa har använts som nyttoväxter. Bl. a kunde tandvärk lindras genom att man tuggade på irisens underjordiska delar.

Iris pseudacorus, den i Sverige vildväxande gula svärdslijlan har som medicinalväxt använts som laxermedel och mot kolik. Den har även använts till garvning av djurhudar. Ur jordstammen kan man ta fram ett svart färgämne och av blommorna kan man utvinna en gul färg.

Den vitblommande, lågväxande skäggirisen Iris 'Florentina' kallas på svenska violrot. Av alla irisar har den den starkaste doften (liknande den av viol). Redan under antiken utvann man en eftertraktad och dyrbar olja av rhizomerna.

Enligt Svensk Botanik (1807) ger irisens blommor kokta med regnvatten en vacker ljusblå färg användbar till att färga in papper.

Iris 'Florentina'

Iris versicolor - en tuff iris för våta lägen

Av: Lotta Bernler

Jag får ofta frågan om det finns någon iris som klarar ett blött läge på tomten. Ibland kan det handla om ett dike, ibland om ett hörn där det droppar mycket. Det finns ju flera sorter som klarar ett lite blötare läge, men jag vill särskilt slå ett slag för *Iris versicolor* – brokiris.

Iris versicolor 'Epic Poem'

Iris versicolor 'Mint Fresh'

Iris versicolor kommer från nordöstra USA. Det är en sort som blir ca 60 cm hög med blad som kan vara 1,5-4 cm breda. Blomstjälkarna har 1-2 grenar med 2-4 blommor på varje gren. Den blommar i juni och blommorna är i höjd med bladverket.

Iris versicolor är en relativt variabel art. Blommorna är vanligtvis blåviolettera men allt från blått till lilarött förekommer. Det finns ett flertal namnsorter som ser lite annorlunda ut också.

Styrelse och funktionärer 2014/15

Funktion/Ansvarsområde		Telefon	E-post
Ordförande, kassör, redaktion & webb	Ann-Christin Carlson	0700-622 484	ordforande@hih-gruppen.se
Vice ordförande & Sekreterare	Monica Wendt	0304-66 15 66	sekreterare@hih-gruppen.se
Ersättare	Marie Sandsjö Bolinder	031-288163	mariebolinder@hotmail.com
Ersättare	Marie Lundin	0705-843 454	marie.lundin@hotmail.com
Revisor	Lotta Bernler	031-12 50 60	lottaigbg@hotmail.com
Revisorsersättare	Anette Nilsson	0413 – 730 15	anette@boang.se
Blogg	Birgitta H Olsson	0303-77 32 27	birgitta-sune@telia.com

Medlemsavgift HIH (2015): 0 kr – Föreningen tar inte emot nya medlemmar

Webbsida: www.hih-gruppen.se

Bloggen: www.bloggen.hih-gruppen.se

E-post allmän: info@hih-gruppen.se

E-post bloggen: bloggen@hih-gruppen.se

Medlemsregistret STA: E-post: medlem.sta@gmail.com
Telefon: 0736-278 133
Onsdagar 18–20, övrig tid telefonsvarare